

Verklaring

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Verklaring over de gevolgen van de interoperabiliteit van contactonderzoeksapps voor de gegevensbescherming

Vastgesteld op 16 juni 2020

Het Europees Comité voor gegevensbescherming heeft de volgende verklaring vastgesteld:

1. In richtsnoer 04/2020¹ inzake het gebruik van locatiegegevens en instrumenten voor contactonderzoek in het kader van de COVID-19-pandemie, heeft het EDPB aangespoord tot een “gemeenschappelijke Europese aanpak als reactie op de huidige crisis, of in ieder geval de invoering van een interoperabel kader”.
2. Het EDPB heeft kennis genomen van de door het e-gezondheidsnetwerk op 13 mei 2020 aangenomen interoperabiliteitsrichtsnoeren voor goedgekeurde mobiele applicaties voor contactonderzoek in de EU², waarin interoperabiliteit met betrekking tot applicaties voor contactonderzoek als volgt wordt omschreven:

“het vermogen om *de minimaal noodzakelijke informatie* uit te wisselen, zodat individuele gebruikers van de app, waar ze zich ook bevinden in de EU, een melding ontvangen als ze in de buurt zijn geweest, binnen een relevante periode, van een andere gebruiker die in de app heeft gemeld dat hij/zij positief heeft getest op COVID-19” (cursivering toegevoegd).
3. Voorts is in de interoperabiliteitsrichtsnoeren vermeld dat de melding en de follow-up in overeenstemming moeten zijn met de procedures die zijn vastgesteld door de

---

¹ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-042020-use-location-data-and-contact-tracing_en

² https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/ehealth/docs/contacttracing_mobileapps_guidelines_en.pdf - NB: Dit is een dynamisch document dat door de Europese Commissie kan worden gewijzigd (zie blz. 3 van de versie van 13 mei 2020)

volksgezondheidsautoriteiten. De mogelijke gevolgen voor de privacy en de veiligheid moeten worden beoordeeld en passende voorzorgsmaatregelen moeten worden toegepast.

4. In deze verklaring gaat het EDPB nader in op de gevolgen die de implementatie van interoperabiliteit kan hebben op het recht op gegevensbescherming, al naargelang de wijze van implementatie. Eventuele aanbevelingen in deze verklaring zijn een aanvulling op de aanbevelingen in EDPB-richtsnoer 04/2020, die blijven gelden.

Algemene overwegingen

5. Ten eerste wenst het EDPB eraan te herinneren dat applicaties voor contactonderzoek gebaseerd zijn op de verwerking van gepseudonimiseerde persoonsgegevens van de gebruikers ervan.³ Hiertoe behoren ook gezondheidsgegevens, bijvoorbeeld wanneer een gebruiker positief wordt getest door een zorgverlener of wanneer de blootstellingsinformatie wordt verwerkt door het systeem. In overeenstemming met zijn aanbeveling betreffende het algemeen gebruik van applicaties voor contactonderzoek⁴ is het EDPB van mening dat gegevens over personen die een positieve diagnose of test hebben ontvangen (“infectiegegevens”) alleen via dergelijke interoperabele applicaties mogen worden gedeeld wanneer de gebruiker daarmee actief heeft ingestemd. De betrokkenen⁵ moeten zelf de controle hebben over hun gegevens. Het doel van interoperabiliteit mag niet worden gebruikt als argument om meer persoonsgegevens te verzamelen dan noodzakelijk.
6. Over het algemeen kan de interoperabiliteit van applicaties voor contactonderzoek binnen de EER de doeltreffendheid van reeds bestaande maatregelen verhogen aangezien, ongeacht de gebruikte app, meer contacten kunnen worden getraceerd en meer meldingen kunnen worden gestuurd. Hierdoor zal het gebruik ervan worden vereenvoudigd, met name voor personen in grensregio's, personen die reizen en personen die in hun beroep of op hun werkplek in contact komen met grote aantallen personen uit andere lidstaten (bijvoorbeeld in de toeristische sector). Gezien het mogelijk verhoogde risico rond gegevensbescherming als gevolg van interoperabiliteit, dat hieronder wordt besproken, moeten verwerkingsverantwoordelijken ook andere alternatieven onderzoeken.
7. Bovendien moeten dergelijke oplossingen, net als de applicaties zelf, deel uitmaken van een omvattende volksgezondheidsstrategie ter bestrijding van de pandemie, waaronder tests en daaropvolgend handmatig contactonderzoek, zodat de doeltreffendheid van de uitgevoerde maatregelen wordt verbeterd.
8. Het EDPB is bekend dat in de verschillende lidstaten applicaties voor contactonderzoek zijn ontwikkeld die op verschillende benaderingen berusten, en erkent dat het waarborgen van de interoperabiliteit tussen de verschillende geïmplementeerde systemen technisch gezien een uitdaging is en mogelijk aanzienlijke financiële en technische inspanningen vergt. De ontwikkelaars van applicaties voor contactonderzoek zullen het eens moeten worden over een gemeenschappelijk protocol en compatibele gegevensstructuren om in overeenstemming met de AVG een minimale uitwisseling en verwerking van gegevens te garanderen. Bij applicaties die al een gemeenschappelijk kader of ten minste dezelfde technologische basis hebben, kan interoperabiliteit dus gemakkelijker worden bereikt dan bij applicaties waarvoor dat niet geldt. Op grond van de verschillen tussen de diverse

---

³ Zie overweging 26 van de AVG, waarin wordt gespecificeerd wat onder “persoonsgegevens” moet worden verstaan

⁴ Hierna synoniem gebruikt met de termen “apps” en “applicaties”.

⁵ Hierna synoniem gebruikt met de term “gebruiker”.

benaderingen zou het in de praktijk wel eens onhaalbaar kunnen blijken om interoperabiliteit te bereiken zonder al te grote concessies te doen.

Belangrijkste punten

Transparantie

9. Interoperabiliteit heeft tot gevolg dat meer gegevens worden verwerkt en dat gegevens aan meer entiteiten worden doorgegeven. Zoals altijd moeten de betrokkenen op de hoogte worden gebracht van de eventuele bijkomende verwerking van hun persoonsgegevens en moeten hun worden meegedeeld welke partijen daarbij betrokken zijn.⁶ De gebruikers moeten altijd duidelijk inzicht hebben in wat het gebruik van de applicatie inhoudt en moeten de controle over hun gegevens behouden.
10. De betrokkene dient duidelijk te worden geïnformeerd over de bijkomende verwerking die met interoperabiliteit gepaard gaat, en wel uiterlijk op het moment dat de persoonsgegevens door de verwerkingsverantwoordelijk(en) worden ontvangen. De gebruiker moet op dat tijdstip worden geïnformeerd over de voorwaarden en de omvang van de gegevensverwerking.
11. De standaardregels voor transparantie gelden nog steeds; de informatie moet in duidelijke en eenvoudige taal worden verstrekt.⁶ Dit omvat informatie over de manier waarop de gedeelde gegevens zullen worden verwerkt door de ontvangende interoperabele applicatie voor contactonderzoek.

Rechtsgrondslag

12. De in de richtsnoer 04/2020 vermelde rechtsgrondslagen zijn nog steeds van toepassing. Wanneer een beroep wordt gedaan op het algemeen belang, moet de nationale wetgeving mogelijk worden aangepast om te voorzien in het delen van gegevens met andere diensten. Er moet extra toestemming worden gevraagd voor de verwerking in het kader van interoperabiliteit, zodat aan alle eisen wordt voldaan. De toestemmingsregeling moet met name specifiek zijn en dus voldoende gedetailleerd.⁷ Indien de verschillende verwerkingsverantwoordelijken van de applicaties voor contactonderzoek verschillende rechtsgrondslagen toepassen, kunnen aanvullende maatregelen nodig zijn om de met de rechtsgrondslagen in kwestie verband houdende rechten van de betrokkenen te implementeren. Als het om gezondheidsgegevens gaat, is artikel 9 AVG van toepassing. De verwerkingsverantwoordelijken zullen zich moeten kunnen beroepen op een van de daar genoemde uitzonderingen.

Verantwoordelijkheid voor de verwerking

13. Het EDPB wenst te verduidelijken dat voor een definitieve verklaring over de respectieve rollen van de verschillende actoren die bij een eventuele verwerking betrokken zijn, een specifieke feitelijke beoordeling vereist is van de wijze waarop de verwerking wordt uitgevoerd. Het EDPB wil echter benadrukken dat het belangrijk is om bij het ontwerpen van een oplossing zorgvuldig rekening te

---

⁶ Zie ook: Groep gegevensbescherming artikel 29: "[Guidelines on transparency under Regulation 2016/679](#)" ([richtsnoeren inzake transparantie in overeenstemming met Verordening \(EU\) 2016/679](#)), WP260 rev. 01, 11 april 2018 - goedgekeurd door het EDPB.

⁷ Zie ook afdeling 3.1.3 (betreffende granulariteit) van EDPB-richtsnoer 05/2020 inzake toestemming op grond van Verordening 2016/679.

houden met deze rollen en verantwoordelijkheden. Het volgende dient daarom enkel als algemene leidraad.

14. Het EDPB is van mening dat elke handeling of reeks handelingen die de interoperabiliteit moet waarborgen naast de verwerking voor de functionaliteit van de applicaties op het niveau van de lidstaat, vanwege het bijkomende doel los van eerdere of latere verwerkingshandelingen moet worden beoordeeld. Daarom moet deze bijkomende verwerking worden beschouwd als een afzonderlijke verwerking. De partijen kunnen voor deze afzonderlijke verwerkingshandeling individuele of gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken zijn, die op hun beurt verwerkers kunnen inschakelen. Elke verdere verwerking die na de uitwisseling van de identificatiegegevens (berekening van de blootstelling, melding aan geïdentificeerde contactpersonen, enz.) wordt uitgevoerd, zou worden verricht onder de afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijkheid van de applicatie-aanbieder die de gegevens ontvangt.
15. De respectieve rollen, betrekkingen en verantwoordelijkheden van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken ten aanzien de betrokkene moeten worden vastgesteld. Daarna moet deze informatie worden verstrekt aan de betrokkene.⁸ Dit heeft gevolgen voor de reikwijdte van de te verrichten gegevensbeschermingseffectbeoordeling, die ook de verwerking voor interoperabiliteitsdoeleinden moet omvatten. De verwerking met het oog op het waarborgen van de interoperabiliteit kan worden toevertrouwd aan een verwerker die voldoet aan de voorwaarden van artikel 28 AVG.

Uitoefening van rechten door de betrokkenen

16. Elke interoperabele oplossing moet waarborgen dat de betrokkenen hun rechten kunnen uitoefenen. Wanneer de uitoefening van rechten mogelijk is, mag dit voor de betrokkenen niet omslachtiger worden en moet het duidelijk zijn tot wie de betrokkenen zich moeten wenden om hun rechten uit te oefenen. Beperkingen op de uitoefening van de rechten van de betrokkenen zijn mogelijk op grond van de artikel 11⁹ en artikel 23 AVG bedoelde uitzonderingen.

Gegevensbewaring en gegevensminimalisering

17. Verschillen tussen de vastgestelde bewaringstermijnen mogen er niet toe leiden dat gegevens langer worden bewaard dan nodig is.¹⁰ Een gemeenschappelijk niveau van gegevensbeperking en een gemeenschappelijke gegevensbewaringstermijn moeten worden overwogen om de daadwerkelijke toepassing van de beginselen van de gegevensbescherming te bevorderen. Zoals eerder vermeld mag interoperabiliteit er niet toe leiden dat bij gebrek aan een gecoördineerde aanpak meer gegevens worden verzameld. Dit moet duidelijk aan de gebruiker worden meegedeeld voordat gegevens worden uitgewisseld.

Informatiebeveiliging

---

⁸ Het EDPB zal in zijn komende richtsnoer over de begrippen “verwerkingsverantwoordelijke” en “verwerker” in de AVG meer aandacht besteden aan gedeelde verwerkingsverantwoordelijkheid.

⁹ Zoals in de algemene overwegingen hierboven is toegelicht, moeten in het geval van interoperabiliteit van gepseudonimiseerde persoonsgegevens worden verwerkt.

¹⁰ Zie ook EDPB-richtsnoer 03/2020 inzake de verwerking van gezondheidsgegevens voor wetenschappelijk onderzoek in verband met de COVID-19-pandemie

18. Interoperabiliteit mag geen afbreuk doen aan de gegevensbeveiliging en de bescherming van persoonsgegevens. Het EDPB beveelt aan dat de aanbieders van applicaties voor contactonderzoek rekening houden met een eventuele toename van de risico's voor de informatiebeveiliging als gevolg van de bijkomende verwerking en de betrokkenheid van een groter aantal actoren. Dit betreft met name de beveiliging van gegevens die mogelijk worden doorgestuurd tussen verschillende backendservers. In de gegevensbeschermingsbeoordeling moeten met name maatregelen aandacht worden besteed aan veiligheidsrisico's in verband met de interoperabiliteit die gevolgen hebben voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen.

Nauwkeurigheid van de gegevens

19. Wanneer aanbieders beogen hun applicaties voor contactonderzoek interoperabel te maken, moeten zij er zoveel mogelijk voor zorgen dat dit niet leidt tot een verlaging van de kwaliteit of nauwkeurigheid van de gegevens. Interoperabiliteit kan bij grote verschillen leiden tot een verlies aan gegevenskwaliteit (zoals onjuiste beoordelingsconclusies, slechte risico-indeling), wat kan leiden tot een toename van het aantal fout-positieve resultaten. Deze bijkomende risico's voor de nauwkeurigheid van de gegevens moeten duidelijk worden meegedeeld aan de betrokkenen.
20. De maatregelen die worden getroffen om de nauwkeurigheid van de gegevens te waarborgen, moeten in het interoperabel systeem worden gehandhaafd.

Conclusie

21. Het EDPB is zich bewust van het belang van een interoperabel netwerk van applicaties. Hoewel dit de doeltreffendheid van de applicaties kan verhogen, kan het ook grote wijzigingen vereisen in de reeds in gebruik of in ontwikkeling zijnde applicaties. Vanuit het oogpunt van gegevensbescherming is interoperabiliteit mogelijk, mits de aanbevelingen in deze verklaring en in EDPB-richtsnoer 04/2020¹ worden opgevolgd. Door betrokkenen informatie te verstrekken en controle over hun gegevens te geven, zal hun vertrouwen in de oplossingen toenemen, en daarmee ook het gebruik ervan.
22. Applicaties voor contactonderzoek vormen slechts een tijdelijke oplossing als onderdeel van een omvattende volksgezondheidsstrategie om de huidige pandemie te bestrijden. Voor elke ingevoerde maatregel moet worden beoordeeld of hetzelfde doel kan worden bereikt met behulp van een minder ingrijpend alternatief. Tevens moet worden gewaarborgd dat elke toegepaste maatregel doeltreffend en evenredig is.

Voor het Europees Comité voor gegevensbescherming

De voorzitter

(Andrea Jelinek)